

In het 15-jarige bestaan bouwde Chico Latino een vaste structuur uit, die bestaat uit drie pijlers.

De eerste pijler bestaat uit een project van rechtstreekse hulp aan de plaatselijke bevolking. Dat kreeg vorm in een educatief project in een indiaanse agrarische gemeenschap voor de kinderen en hun ouders. Hier ondersteunen we de integrale ontwikkeling van het kind met huiswerkbegeleiding, sport en spel. We werken rond thema's als hygiëne, gezondheid, zelfvertrouwen, creativiteit, milieu en internet. Met de ouders organiseren we vormingsavonden rond thema's zoals opvoeding, gezonde voeding, familiaal geweld, alcoholisme, tandverzorging en het belang van positieve waardering.

De tweede pijler omvat structurele maatregelen in de vorm van opleidingsprogramma's voor opvoeders en leerkrachten. Hierbij hoort steevast opvolging in de vorm van coachingbezoeken aan de organisaties waar de cursisten werken.

De derde pijler is de ontwikkeling en productie van educatieve spelen en didactisch materiaal. Die leerspelen verspreidt Chico Latino via de opleidingsprogramma's en via bestellingen van plaatselijke overheden of sociale organisaties. Dat maakt een beperkte autofinanciering mogelijk.

Sinds november 2013 staat een 4e pijler in de steigers: een economisch project voor vrouwen met een belangrijke medisch-sociaal en pedagogische component.

— Hilde Coeckelberghs

Eerste Pijler : het project Choquepata

Het werkjaar 2013 was een jaar waarin we vele activiteiten realiseerden. Bijzonder was het project tandhygiëne, dankzij een projectsubsidie van de gemeente Ranst. Alle dagen poetsen de kinderen hun tanden. Een vriendelijke tandarts in Cusco gaf voorlichting aan de ouders. Hij controleerde en behandelde ook alle kinderen op cariës. Uiteraard waren er ook enkele tegenvallers, zoals de personeelwissels. Toch ving het team dat probleem ook goed op. Kortom: het project Choquepata doet het goed! We bereikten bijna alle doelstellingen en realiseerden alle geplande activiteiten. De maandelijkse vormingsavonden met de ouders, de huisbezoeken en het contact met de scholen verhogen aanzienlijk de effectiviteit.

Hierna een paar hoogtepunten, opgetekend door vrijwilligster Indie Van Herzeele.

Bloemen cadeau geven

Maart 2013. Vele kinderen die naar het project komen hebben een laag zelfvertrouwen. De begeleiders van Choquepata proberen hier aan te werken door de kinderen veel bevestiging en liefde te geven. In maart maakten alle kinderen en begeleiders een bloem uit papier, zoals we die vroeger in België maakten op het strand om die dan te ruilen voor schelpjes. Daarna kwamen we samen in de grote zaal. Alle kinderen schreven hun naam op een papiertje. Die papiertjes gingen opgeplooid in een doos. Om de beurt mochten ze een naam trekken en hun bloem aan het vriendje geven wiens naam ze trokken. De kinderen waren best trots dat ze zelf een cadeau konden geven. Elk kind ging die dag niet met een eigen kunstwerkje naar huis, maar wel met dat van een vriendje. Een geslaagde namiddag!

Uitstap naar de Incaruïnes van Tipon

Juni 2013. Verschillende keren per jaar maken medewerkers van Chico Latino een uitstap samen met de kinderen. Op zonnige namiddag in juni stonden er ruim op tijd al vele kinderen te wachten aan de poort. “We gaan Tipon bezoeken!”, riepen ze enthousiast. Tipon is een archeologische site met Incaruïnes boven het dorp Choquepata. De uitstap kaderde in het thema van de maand juni: de Incacultuur en de feesten van Cusco. Juni is dan ook de feestmaand bij uitstek met als hoogtepunt *Inti Raymi*, het zonnewendefeest. Met zo kinderen en vier volwassenen zaten we samengeperst in een minibusje.

Op de site van de ruïnes hadden we een prachtig uitzicht over de omgeving en met een uitgelaten bende gingen we op verkenning. Tijdens de pauze vertelde de begeleidster Augusta over de betekenis van de rituelen van de inca's, de voorouders van deze indiaanse kinderen. José en Flor speelden samen het zonnefeest na en offerden fruit. Uiteraard aten we daarna ook allemaal een banaan en een sinaasappel. Een dag waarop we enkel lachende gezichten zagen!

Feest van Virgen del Carmen

Juli 2013. La Virgen del Carmen is de patroonheilige van Choquepata. Dagen aan een stuk feesten de inwoners van Choquepata om haar te eren. Op vraag van de kinderen gingen wij ook een namiddag naar de dansen kijken. Iedereen had zich op het dorpsplein verzameld. Meteen bij aankomst kregen de volwassenen al bier in de handen gestopt. De winnende groep van het jaar voordien heeft namelijk de taak om iedereen van drank te voorzien. Vele groepen verkleden zich en doen dansen waarin hele verhalen verweven zitten. Ook enkele kinderen die naar het project komen dansten mee. Samen met de andere kinderen bewonderden we de dansers en genoten van de vrolijke feest sfeer. Tegen de late namiddag gingen we terug naar onze lokalen. Van een mama kregen we nog vis met aardappelen mee, een heuse feestmaaltijd die we met elkaar te deelden.

Een paar hartverwarmende resultaten

De vijfjarige *Vannessa* die in februari nog met bange oogjes ineengedoken op haar stoeltje zat, durfde met moederdag mee op het podium te staan om een liedje te zingen en kwam spontaan een knuffel halen.

De zevenjarige *Samuel* kon je met gesloten ogen op drie meter afstand herkennen aan de stank van zijn vieze onderbroek. In de huiswerkklas zat hij star voor zich uit te staren, er kwam geen letter op papier. Hij komt nu fris gewassen naar het project en kan ons allemaal lesgeven over de plaatselijke planten mét hun geneeskundige eigenschappen.

Luzmilla, negen jaar, is de middelste van acht kinderen die in een vies krot woont en door de moeder volledig aan haar lot is overgelaten. We maakten haar “presidente” van het project en met verve leidt ze nu de vergaderingen van alle kinderen waarop ze feestjes organiseren: kleine sketchjes, poppenkast, liedjes, gedichten voordragen, etc.

En ten slotte: *alle kinderen die regelmatig naar het project komen halen beduidend betere resultaten op school!*

Wat nog ontbreekt

Eén belangrijke doelstelling van het project bereikten we helaas niet: het systematisch evalueren van de door Chico Latino ontwikkelde leerspelen in Choquepata. Met één opvoeder per groep waarbinnen nog aanzienlijke leeftijdsverschillen zitten, was dat niet haalbaar. Ook de huiswerkbegeleiding bleef daardoor onder het gewenste niveau. We hebben dus dringend nood aan een extra begeleider om deze taken op te nemen.

Tweede Pijler : opleidingsprogramma's

Een belangrijk deel van de opleidingsprogramma's kadert in de stedenband tussen de gemeente Edegem en San Jeronimo, een landelijke randgemeente van Cusco. De begunstigden zijn de opvoeders van dertien gemeenschapsbibliotheken en de onderwijzers van vijf bergschooltjes. De lange samenwerking (al negen jaar!) optimaliseerde de inbreng van de Peruaanse ambtenaren van milieu en sociale zaken aanzienlijk.

Het afgelopen jaar gaven ze interessante workshops onder meer over compostering. Elke opvoeder legde vervolgens in zijn eigen dorpsgemeenschap een composthoop aan als voorbeeld voor de plaatselijke landbouwers. Na twee maanden organiseerden we een opvolgingsbezoek aan alle bibliotecas met alle opvoeders. Dat soort gemeenschappelijke activiteiten heeft de samenhang en kameraadschap onder hen versterkt. Ze zoeken elkaar op, wisselen ideeën uit en organiseren af en toe samen activiteiten met de kinderen. Op die manier doorbreken ze op een prettige manier de isolatie tussen de verschillende dorpsgemeenschappen.

Derde Pijler: Educatief materiaal

Zoals elk jaar kregen elke bib en elke school acht nieuwe leerspellen. De onderwijzers kregen zelfs telkens vijf exemplaren van hetzelfde spel per school.

De gemeente San Jeronimo financierde in 2013 de opleidingen voor de 35 kleuterprogramma's. Elke kleuterjuf kreeg tien verschillende leerspellen met telkens een uitgebreide didactische handleiding. Tijdens de workshop moesten ze zelf verhalen en liedjes bij de spelen bedenken en dat gaat steeds vlotter. We merken dat wie al verschillende jaren deelneemt aan deze opleidingen veel aan creativiteit wint. De workshop over de psychologische gevolgen van kindermishandeling was zonder twijfel de meest ingrijpende opleiding van 2013. De kleuterjuffen herbeleefden hun fysiek gewelddadige kindertijd. Ze kregen daardoor inzicht in de gevolgen die dit voor hun persoonlijke ontwikkeling had.

De onderwijzers van de lagere scholen van de gemeenten Choquepata en Oropesa, waar veel kinderen uit ons project les volgen, kregen ook een opleiding rond het educatief spelmateriaal. Zo proberen we ook die scholen bij onze werking te betrekken en tot betere resultaten te komen.

Chico Latino reikt aan de cursisten van al deze opleidingen een certificaat uit dat het Peruaanse Ministerie van Onderwijs erkent. Dat verhoogt de kans om als leerkracht een vaste benoeming te verkrijgen.

Wat nog ontbreekt

Uit verschillende gemeenten kregen we de vraag naar specifieke opleidingen rond ons educatief materiaal. Wegens financiële beperkingen kunnen we daar niet op ingaan.

In 2013 boekten we grote vooruitgang op het vlak van de kwaliteit van het educatief materiaal. De spellen drukken we voortaan in de hoofdstad Lima op polyestileno, een gemakkelijk afwasbaar en bijna onverwoestbaar soort harde plastic. De levendige kleuren maken de spelletjes ook aantrekkelijker voor de kinderen. Het bleek bovendien ook nog goedkoper te zijn zodat we meer exemplaren konden verdelen. De medewerkers van Chico Latino sorteerden en verpakten duizenden visjes en fiches met letters, cijfers, woorden en figuurtjes op het kantoor in Cusco. Meer dan 3000 kinderen zullen er al spelend mee kunnen leren.

Wat nog ontbreekt

We willen een stock opbouwen van educatief materiaal. Zo kunnen we in grotere hoeveelheden en dus goedkoper produceren en sneller ingaan op bestellingen.

Vierde pijler: Het vrouwenproject in Choquepata

In oktober 2013 kreeg Chico Latino Peru prachtig nieuws: de financiering van het vrouwenproject door de Interamerican Foundation uit de VSA werd definitief goedgekeurd voor een looptijd van 2,5 jaar. Het economische luik omvat het kweken van cavia's door de vrouwen thuis en alle opleidingen die daarvoor nodig zijn. Cavia's zijn dé lekkernij in de Andes waar je ze smakelijk in de de cavia-restaurantjes met hun lemen ovens kan eten. Bovendien is het dé specialiteit van Choquepata.

Het project bevat daarnaast ook een medisch/sociaal/ pedagogisch luik: controle van zuigelingen, peuters en kleuters op ontwikkeling, vaccinatie en vorming voor de moeders. Dat zal in de praktijk gekoppeld worden aan het project met de kinderen dat we vanuit België financieren. Via dit vrouwenproject zullen we de moeders gemakkelijker kunnen bereiken, hen motiveren voor de vormingsavonden en meer kinderen op regelmatige wijze in het kinderprogramma opvangen.

De inbreng van Belgische vrijwilligers en stagiaires

In 2013 kregen we vanuit de lerarenopleiding 5 stagiaires: 3 van lager onderwijs en 2 kleuterleidsters. Ze werkten 10 à 12 weken in het project Choquepata en in een bergschooltje. Ook het Postgraduaat NOORD-ZUID van de hogeschool Kortrijk zond een stagiaire voor 5 maanden. In de zomermaanden kregen we versterking van 3 leerkrachten die hun vakantie volledig besteedden aan vrijwilligerswerk. De extra hulp waarderen we enorm. De nieuwe spelletjes en werkvormen, de vele bruikbare ideeën, de concrete hulp bij de huiswerkbegeleiding en creatieve activiteiten... Het geeft de vaste Peruaanse medewerkers een enorme stimulans.

Soms beschikken vrijwilligers over een extra budget dat ze met acties verzamelden. Daarmee kunnen ze iets extra's verwezenlijken, zoals een uitstap, de verbetering van het lokaal, aankoop van knutselmateriaal of het beveiligen van de omheining en een nieuwe poort.

En even waardevol: ze geven extra aandacht, warmte en genegenheid aan kinderen in een cultuur waar het uiten van genegenheid eerder uitzondering dan regel is.

Het financiële plaatje

Afgelopen jaar konden we Chico Latino Peru een uitzonderlijk uitzonderlijk hoog budget van € 40.000 overmaken vanuit België, waarvan € 5.000 van de Stedenband Edegem - San Jeronimo, 3000 van de provincie Antwerpen en nog eens € 3.000 van de gemeente Ranst. Het overige deel kwam van de vele donateurs. Toch een speciale bedanking aan Lies Horrie en Werner Kinds die meer dan € 4.000 konden schenken dank zij de benefietactie die ze organiseerden en aan de werkgroep Chico Latino Broechem/Ranst.

Het Da Vinci Atheneum van Edegem, kleuterschool De Perenpit in Mortsel, de Trippel-singers en VKSJ Broechem organiseerden acties voor ons in het kader van Music for Life. We danken alle organisaties en privé-personen die dankzij hun giften de werking mogelijk maken.

Met nadruk willen we stellen dat de werkingskosten in België *minder dan 2% van het totale budget* beslaan.

Chico Latino Peru heeft met het budget van 2013 een reserve aangelegd waarmee ze hopen volgend jaar een terrein in Choquepata te kunnen aankopen, van waaruit dan zowel het kinder- als het vrouwenproject kan functioneren. De gemeente San Jeronimo heeft een aandeel van € 10.000 ingebracht voor de opleidingsprogramma's op haar grondgebied. Zo neemt een lokale overheid ook haar verantwoordelijkheid voor de verbetering van de het onderwijs in haar district.

“Beste lezer, wij wensen u een fantastisch 2014 en bedanken u oprecht om de kinderen in Cusco mee een educatief hart onder de riem te steken.”

— Het Chico Latino Team